

(Fortsættelse 58):

MODSTANDEN VOKSER ...

I løbet af januar 1944 myrdedes i alt ca. 125 kendte og ukendte mennesker, og en lang række bygninger sprængtes i luften som led i den terror, der blev udøvet af tyskerne og deres håndlangere. De danske sabotører holdt sig naturligvis heller ikke tilbage, for at vise tyskerne og disses danske håndlangere og medløbere, herunder danske virksomheder, der producerede for eller solgte til tyskerne, at det var ramme alvor med modstanden mod besættelsesmagten og nazismen.

Den 8. januar gik det ud over montagehallen hos Bur-Wains Autodiesel, som styrtede sammen efter en sabotageaktion. En sådan fandt også sted den 15. januar mod Burmeister & Wain i Strandgade, ligesom radiofabrikken Always i Sydhavnen blev ødelagt ved sabotage. Tyskernes håndlangere lod ikke vente længe på gengældelsesaktioner. Sidstnævnte dato blev der forøvet schalburgtage mod Hagerups Boghandel, som på det tidspunkt havde en mindeudstilling om Kaj Munk.

Den 22. januar blev en såret sabotør, der var indlagt på Kommunehospitalet, befriet af sine revolverbevæbnede kammerater. En sådan aktion var selvfølgelig en torn i øjet på tyskerne og deres håndlangere. Den 29. januar ødelagde sabotører kraftanlægget på General Motors Fabrik ved sprængning. Til gengæld for sabotageaktionerne schalburgteredes Palladiums atelier i Hellerup Havn den 31. januar, og den 7. februar ligeledes ASA's atelier i Lyngby og Nordisk Films Kompagnis atelierer i Valby. Det betød naturligvis uvelkomne afbræk i filmproduktionen, der jo trods alt var et levebrød for mange mennesker, dels for de ansatte på filmstudierne, dels for skuespillerne og dels til en vis grad for biografejerne.

I løbet af januar 1944 blev en række af byens offentlige kunstværker beskyttet mod luftbombardementer ved tildækning med sandsække skjult under en overbygning af træ. Det var f.eks. tilfældet med Sali's rytterstatue på Amalienborg slotsplads.

LIDT OM PRIVATLIVET

Men inden begivenhederne nåede så langt, havde mor og Lizzie haft fødselsdag den 18. januar. Mor blev 36 år og Lizzie bare 3 år. Mor var altså henholdsvis 21 år, 26 år, 29 år og 33 år, da hun fik mig, Benny, Bent og Lizzie. Vores lillesøster var allerede i en alder af tre år en krudtugle, fuld af temperament og foretagsomhed. Jeg erindrer faktisk ikke selve fødselsdagsfesten, men den blev sikkert fejret som i de foregående år, ved at mine morforældre og fætter

Dennis kom til chokolade og lagkage, og muligvis var gudmor Gudrun også gæst ved den lejlighed. Både mor og Lizzie fik naturligvis gaver, for mors vedkommende sikkert strømper eller undertøj, for Lizzies vedkommende legetøj, som sandsynligvis i begge tilfælde var købt enten i Bulldog på Nørrebrogade eller hos Daells Varehus i Nørregade. Pengene var jo små dengang, i hvert fald i min københavnske familie, og man var desuden ikke vant til at give dyre gaver. Det gjaldt både ved fødselsdage og når det drejede sig om julegaver. Men i reglen fik de voksne tøj, sokker, strømper, vanter eller halstørklæder, ofte hjemmestrikket, og børnene en "blød pakke", som ikke vakte begejstring, og så det stykke legetøj, der blev betragtet som den egentlige julegave.

Mors store drøm var at blive danselærerinde, men tiden og omstændighederne var endnu ikke modne til, at hun kunne realisere drømmen. Til gengæld drømte hun også på sin lille datters vegne, hvilket gav sig udslag i, at mor senere dette år meldte Lizzie til ballet og akrobatik hos en russisk født danselærerinde omme på Nørrebrogade, ikke langt fra Runddelen. Men mere herom senere.

Dette år begyndte Bent også at gå i skole, dog først efter skolernes sommerferie, og han kom til at gå i Hans Tavsensgades Skole, hvor Benny som født 1934 jo var begyndt sin skolegang allerede i 1941. Hvorfor mine to brødre kom til at gå i Hans Tavsensgade Skole, har jeg ingen erindring eller viden om, men grunden til det, har nok været den samme, som i mit tilfælde, nemlig at skoledistriktsgrænsen skilte mellem Kapelvejens Skole, hvor jeg kom til at gå efter vores flytning fra Nakskov til København, og Hellig Kors Skolen, hvor jeg selv var blevet flyttet til i 1940, da mine forældre og os børn var flyttet fra Baggesensgade til Jægersborggade.

GODT OG DÅRLIGT NYT

Den 10. februar 1944 ophævedes spærretiden, som havde været fra 29. august 1943. Den havde simpelthen forbudt almindelige mennesker at færdes udendørs i tiden kl. 21 til 5, og det indebar blandt meget andet, at biografer og teatre ikke kunne spille aftenforestillinger. Sidste forestilling skulle slutte, således at publikum kunne nå hjem inden spærretiden begyndte kl. 21. Dette fremgik og fremgår umiskendeligt af forlystelsesannoncerne i datidens aviser, hvilket også kan ses af de i denne selvbiografi gengivne forlystelsesannoncer. For eksempel begyndte de fleste forestillinger allerede omkring kl. 17,30. Hvilket vil sige, at forestillingerne sluttede omkring kl. 19. Men alt i alt betød det formentlig færre indtægter til folkene bag de diverse forlystelser, teatre og biografer, måske kompenseret en smule af, at flere folk end normalt benyttede sig af den pengerigelighed, der var opstået blandt folk, fordi man blandt andet

ikke kunne købe de forbrugsvarer, som man havde kunnet, før rationeringerne trådte i kraft.

Til det dårlige nye hørte eksempelvis, at tyskerne i slutningen af februar 1944 beslaglagde Shellhuset på hjørnet af Kampmannsgade og Vester Farimagsgade, og huset indrettedes til hovedkvarter for det berygtede tyske hemmelige politi, Gestapo (forkortelse for Geheime Staats Polizei), som tidligere havde holdt til i Dagmarhus. Disse samvittighedsløse og kyniske folk kunne nu fortsætte deres opsporing af modstandsfolk og andre modstandere, og når folk var blevet arresteret, da at underkaste dem langvarige og udmattende forhør, ofte under anvendelse af grusom tortur, som blandt andet kunne være, at brække fangernes fingre eller trække neglene af deres fingre. Under alle omstændigheder meget smertefulde metoder, som i nogle tilfælde førte til, at en fange ikke kunne holde torturen ud og derfor gav bødlerne de ønskede oplysninger eller angav sine kammerater. Men der fandtes heldigvis også modstandsfolk, som udstod torturen, også selvom det medførte hård straf, som i nogle tilfælde betød deportation til en fjerntliggende tysk kz-lejr eller ligefrem en dødsdom.

Gestapo havde tilmed snedigt arrangeret det sådan, at fangerne var indespærret i en række celler oppe på bygningens loft og lige under taget. Det mente man åbenbart ville forhindre de Allierede i at bombe bygningen fra luften, idet man regnede med, at 'nyheden' om, at fangerne befandt sig oppe på øverste etage, ville være nået ud til den danske modstandsbevægelse og derfra til Frihedsrådet i London. Dette viste sig senere faktisk også at være tilfældet, da engelske bombemaskiner den 23. marts 1945 bombede Shellhuset, men vel at mærke på en sådan måde, at færrest mulige danske fanger omkom eller blev sårede, hvilket vi skal vende tilbage i kronologisk orden.

BENTSEN-BAND

Så godt som hver lørdag eftermiddag efter endt arbejdstid kl. 14, afholdt husorkestret, kaldet "Bentsen-Band", jamsession. Finn Rosenberg spillede violin, Erling Bentsen guitar, Torben Strandgaard kontrabas, Bodil Rønnow jazzmandolin og Børge Hamberg banjo. Det hændte lejlighedsvis at Henning Ørnbak fløjtede tostemmigt med Bodil Rønnow. Deres glansnummer var "Sentimental Journey". Ørnbak var i øvrigt en glimrende hyggepianist, hvilket han viste ved to lejligheder, som jeg især husker: Under den tidligere omtalte festmiddag på Restaurant Frascati i anledning af, at cirka halvdelen af "Fyrtøjet" lå færdig i stum arbejdskopi, og under personalets skovtur til Fiskebæk Kro, som fandt sted i løbet af sommeren 1944, men som jeg ikke har omtalt specielt her i selvbiografien. Skovturen er til gengæld omtalt og

illustreret med fotos i tegnefilmhistorien i afsnittet Problemtider og under overskriften "Skovtur til Fiskebæk Kro".

"Bentsen-Band" – stiftet i foråret 1944, afholdt jam sessions på tegnestuen i Frederiksberggade 28 lørdag eftermiddage fra foråret 1944. Dette foto stammer dog fra personalets første skovtur i sommeren 1944, som gik til Fiskebæk Kro. I forreste række ses fra venstre Erling Bentsen (guitar) og – med ryggen til – Finn Rosenberg (violin) og en syngende Anne Lise Clausen. Bagved ses fra venstre en flok syngende herrer: N.O. Jensen, Helge Hau, bag ham anes Børge Hamberg, dernæst følger Peter Toubro og Bjørn Frank Jensen. For resten spillede Henning Ørnbak på piano op til bal senere på dagen, men han ses ikke her. - Foto: © Copyright 1944 Arne "Jømme" Jørgensen.

Det var dog kun relativt få af tegnestuens personale, deriblandt mig, som havde lyst og tid til at blive efter arbejdstid og høre på det velklingende Bentsen-band. Lejlighedsvis blev bandet suppleret af et kor bestående af optrækkerske Annelise Clausen, fotografassistent N.O.Jensen, magister Peter Toubro og animator Bjørn Frank Jensen. Det var fortrinsvis jazz, swing og blues, bandet spillede og koret sang. Disse musikarter, tidligere hånlige og nedsættende kaldt "neger- eller urskovsmusik", var især blevet meget populære under besættelsen, i alt fald i avancerede kulturelle kredse. Inspirationen kom naturligvis først og fremmest fra amerikansk musik, som på den tid herhjemme også blev favoriseret af danske bands, som f.eks. Leo Mathiesens orkester og – ikke mindst – Svend Asmussens orkester. Når Bentsen-Band var bedst, lød det grangiveligt som om det var Svend Asmussen og hans kvartet, der spillede.

DAGLIGDAG PÅ TEGNESTUEN

En del tegnere – og det gælder måske især animatorer – bliver aldrig rigtigt voksne, men 'leger' sig igennem tilværelsen, som de helst så i højere grad

lignede tegnefilmens fantasiverden, end den ofte barske virkelighed, som til tider syntes blottet for lyspunkter. På tegnestuen i Frederiksberggade hændte det jævnligt, at nogle af tegnerne blev grebet af kådhed og lavede sjov med det i grunden seriøse arbejde det er, at lave tegnefilm.

Her ses Preben Dorst i rollen som heksen i "Fyrtøjet". Han var kun udklædt for sjov, idet det var en af den slags påfund, der lejlighedsvis pludselig kunne gribe nogle af tegnerne, særlig når og hvis fotograf "Jømme" var i nærheden og kunne forevige situationen. Der er jo lidt af en skuespiller i enhver animator, og bør også være det. – Foto: © 1944 Arne "Jømme" Jørgensen.

Heksen råber til soldaten nede i det hule træ: "Har du fyrtøjet med!?" Dette er en af de scener, der krydsklippes til ind imellem at man ser, hvad soldaten foretager sig nede i det hule træ. Animation: Børge Hamberg. Mellemtægning: Harry Rasmussen. – Foto fra filmen: © 1946 Palladium A/S.

Der var sket det nok så alvorlige, at efter at store dele af det danske politikorps var blevet interneret og sendt til Tyskland, at tegnestuen i Frederiksberggade fik nogle nye og forholdsvis modne medarbejdere, helt præcis fire mænd, som vi stiltiende godt var klare over dels var politifolk og dels militærfolk, der var "gået under jorden", som det blev kaldt, når man ville skjule sig for de tyske myndigheder og det tyske politi og Hipo-korpset. En af disse mænd gik under dæknævnet "Jakob", men hans rigtige navn kendte vi ikke og fik det af gode grunde heller ikke at vide. Denne "Jakob" – ikke at forveksle med vores 'rigtige' Jacob alias Otto Jacobsen – havde efter forlydende en fortid som reklametegner, så han fik jobbet som mellemtegner. Det samme gjaldt for resten to andre politifolk, der dog ikke havde nogen egentlig tegnermæssige kundskaber eller erfaringer, men ikke desto mindre var habile amatørtegnere, mens en fjerde mand var en militærmand, der også var gået under jorden, og han blev assistent for trickfotografen på "Fyrtøjet", Marius Holdt.

Herover og herunder ses fotos af den samme fornøjelige situation, nemlig den, hvorunder kongen i "Fyrtøjet" bliver morgenbarberet af sin barber. Det er i begge tilfælde den i teksten omtalte "Jakob" – ikke at forveksle med "Jacob" alias Otto Jacobsen – der 'spiller' kongens rolle, og mig, Harry Rasmussen, der giver den som kongelig barber. – Foto: © 1944 Arne "Jømme" Jørgensen.

Den kongelige barber ses her i færd med kongens morgenbarbering. Da kongen spørger til nyheder fra byen, kan barberen fortælle, at der er kommet en soldat til byen, som åbenbart er rig, for han slår om sig med penge. Dette forskrækker naturligvis kongen, som imidlertid bliver nødt til at fortsætte audiensen. Begge figurer er tegnet og animeret af Bjørn Frank Jensen. – Foto fra filmen: © 1946 Palladium A/S.

Herunder ses endnu en situation, hvori også Preben Dorst var involveret, her dog klædt ud som kongen med pelskrave om halsen. Den væltede stol og paprøret skal illudere en kanon, som den lille soldat – i skikkelse af mig, Harry Rasmussen (helt til venstre) – er ved at gøre klar til affyring. I baggrunden står der nogle af tegnerne og peger, nemlig mod det kryds, som hofdamen har tegnet på kroens port. Manden helt til højre, som knæler ned bag Dorst, husker jeg desværre ikke navnet på. – Foto: © 1944 Arne "Jømme" Jørgensen.

Men der var også andre situationer i filmen, som vi lavede lidt sjov med, til fælles adspredelse og fornøjelse i den hverdagsagtige arbejdssituation, som for nogle af os foreløbig havde varet over et år. En af de situationer eller scener i filmen, vi også parodierede, må man vistnok kalde det, var den, hvori kongen med følge har taget opstilling udenfor kroen, hvor man antager at soldaten logerer. Den emsige hofdame har nemlig slået kryds på porten ind til kroen, men for at vildlede har den listige mindste af de tre magiske hunde slået et kryds på alle porte i byen, imidlertid bliver den medbragte kanon kørt i stilling og gjort klar til affyring af de soldater, der betjener den. Først på det tidspunkt opdager man, at der er slået kryds på alle de omkringliggende porte, hvorfor aktionen mislykkes i denne omgang, så at soldaten indtil videre går fri.

Her har soldaterne for en sikkerheds skyld kørt kanonen i stilling foran kroen, for at arrestere soldaten og føre ham til domhuset. Figurerne er tegnet og animeret af Bjørn Frank Jensen, lige som baggrundene i hele sekvensen er malt af Finn Rosenberg. – Foto fra filmen: © 1946 Palladium A/S.

Den lille soldat gør her kanonen klar til affyring, hvis det skulle blive nødvendigt. Bjørn Frank tilføjede en gag med, at soldaten taber den tunge kanonkugle ned over en af sine kammeraters fødder, så denne hopper rundt af smerte. Det mente man ville virke morsom, hvad det da også gjorde på publikum, som lo over situationen. Den slags gags med at lade det gå ud over 'myndighedspersoner' kendte biografpublikummet jo også fra bl.a. nogle af Disneys tegnefilm og ikke mindst fra Chaplins vagabondfilm. – Foto fra filmen: © 1946 Palladium A/S.

Som det store legebarn, jeg endnu stadig var, deltog jeg med største glæde og fornøjelse i løjerne og agerede den lille soldat, der med påtaget besvær løftede den tunge kanonkugle op fra jorden og anbragte den i kanonrøret, klar til at blive affyret. Hele situationen blev for en stund fulgt af alle tilstedeværende på tegnestuen, hvoraf nogle af de mere alvorligt stemte nok syntes, at det gik lidt for vidt med de barnlige løjer. Men tjente sådanne løjer ikke til andet og mere, så tjente de dog til at lette stemningen og styrke det kammeratlige sammenhold, som der i øvrigt var på tegnestuen.

ALVORSTIDER

Som allerede nævnt var alt dog ikke lutter idyl, for vi på tegnestuen oplevede mange uhyggelige episoder, som når f.eks. tysk politi holdt gaden afspærret og gennemførte razziaer. Jeg har herunder selv set flere mennesker blive skudt og falde om, og at svært bevæbnede tyske politifolk for-hindrede ambulancefolkene i at komme hen til de døde eller døende, som fik lov til at

ligge i timevis på gaden eller fortovet. Andre blev arresteret og ført bort til en uvis skæbne.

Modstandsbevægelsens likvideringer af stikkere og andre medløbere og i enkelte tilfælde af tyske soldater, medførte uvægerligt en reaktion fra tysk side. Den 16. september lod den højere SS- og politifører Pancke udsende en meddelelse om, at 200 danske fanger i Frøslev-lejren var blevet overført til tyske koncentrationslejre som gengældelse. Dette fik atter københavnske arbejdere op på mærkerne, og den 16. september kl. 12 nedlagde man arbejdet i 48 timer, idet dette først blev genoptaget den 18. september kl. 12. Den tilspidsede situation gjorde åbenbart tyskerne nervøse, særlig dem på Dagmarhus, hvor også den højere Pancke havde hovedkvarter. Derfor beordrede man de sporvognslinjer omlagt, der passerede forbi huset. Det gjaldt linjerne 2, 8 og 19, som først blev ført tilbage til de gamle ruter i juli 1945, altså et stykke tid efter befrielsen.

EN SORT DAG: POLITIET ARRESTERES

Men tyskerne havde langt mere drastiske foranstaltninger i ærmet, hvilket viste sig den 19. september. Den morgen småregnede det fra en blygrå himmel, men jeg cyklede som sædvanligt ind til Frederiksberggade via Rantzausgade, Gyldenløvesgade og om ad Nørrevoldgade, hvor jeg drejede af ved Teglgårdsstræde og fortsatte ad Larsbjørnsstræde, og ville også være fortsat ad Kattesundet. Men i krydset ved Vestergade stod der en ganske ung, maskinpistolbevæbnet tysk soldat iført et camouflagefarvet regnslag, og ved en bevægelse med maskinpistolen betydede han mig, at jeg skulle køre ad Vestergade mod Gl. Torv, hvilket jeg selvfølgelig om end nødtvungent gjorde. Ved torvet drejede jeg af mod Nytorv og fortsatte hen og drejede til højre ad Frederiksberggade, men her var der mærkværdigvis ingen tysk vagtpost. Derimod bemærkede jeg og undrede mig over, at der holdt flere såkaldte prærievogne ovre ved politistationen ved siden af Domhuset, og at en del tyske soldater opholdt sig på stedet. Til orientering, så var en prærievogn en lastbil med et tag, der var overdækket med sejldug, som holdtes udspændt af nogle jernstativer.

Men bortset fra det, jeg lige havde set, forekom alt roligt og stille både på Gl. Torv og Nytorv og i Frederiksberggade. Efter at have stillet cyklen ind i gården, gik jeg op på tegnestuen, hvor enkelte andre også kunne fortælle om, at de havde set tyske vagtposter på Rådhuspladsen, men ingen var på det tidspunkt klar over, hvad der var i gære. Det fik vi først at vide ved at lytte til Radioavisen ved middagstid, hvor det blev meddelt, at de tyske myndigheder havde set sig nødsaget til at internere det danske politi, fordi dette ikke havde magtet den opgave, at opretholde ro og orden!

Inden det dog var kommet så langt, hørte vi omkring kl. 11 den infernalske lyd af luftværnssirenerne, som betød, at folk skulle holde sig inden døre eller gå i beskyttelsesrum, hvilket vi dog ikke gjorde ved denne lejlighed, fordi vi ikke kunne høre nogen lyd af flyvemaskiner. Men senere fik vi at vide, at tyske SS-tropper og politisoldater under den "falske" luftalarm havde besat Politigården og politistationerne og arresteret omkring 1900 mand af politistyrken og ført disse ud til Langelinje, hvor de blev beordret ombord på fragtskibet "Cometa", som til formålet lå ved kajen. Fangerne, som var anbragt i skibets lastrum, blev sejlet til Lübeck, for derfra at blive delt op i grupper, som blev transporteret til kz-lejrene Buchenwalde, Mühlberg og Neuengamme.

Arrestationerne var dog ikke gået helt efter tyskernes beregning, for politivagtholdet på Amalienborg, som havde til opgave at vogte over kongefamiliens liv og sikkerhed, satte sig til modværge og kom i ildkamp med tyske marinesoldater, der befandt sig på slotspladsen. Omkring 20 tyske soldater blev dræbt og 30 sårede, På dansk side var der kun tale om et mindre antal sårede. Den dramatiske episode endte med, at tyskerne erklærede at der var tale om en misforståelse, hvorfor kongen, Christian X, som under det hele havde opholdt sig på slottet, personligt gav ordre til, at politiet skulle ophøre med at beskyde tyskerne. Til gengæld krævede han af tyskerne, at den vagthavende danske politistyrke skulle fortsætte som kongens livvagt, og dette krav blev accepteret af den højere Pancke.

Arrestationen og deportationen af de tilfangetagne politifolk skabte endnu engang konflikt mellem politikere og departementschefer, i dette tilfælde mellem den afgående statsminister Vilhelm Buhl og departementschef Svenningsen. Buhl krævede, at departementscheferne skulle nedlægge arbejdet og afbryde samarbejdet med tyskerne, men Svenningsen som havde et godt forhold til Werner Best, mente, at Buhl ikke havde befolkningen bag sig, og fastholdt, at departementscheferne ville blive på deres poster og fortsætte samarbejdet med de tyske besættelsesmyndigheder. Denne holdning blev støttet af de større erhvervsorganisationer.

Imidlertid fik interneringen af politiet straks en ny storstrejke til at bryde ud og den varede til 21. september. Statsradiofonien, som Danmarks Radio kaldtes på den tid, fik påbud om øjeblikkelig at afbryde udsendelserne, men kl. 12.30, middagsradioavisens sædvanlige sendetid, sendte man igen, dog med en ny speaker ved mikrofonen, som oplæste et opråb – tyskerne var vilde med såkaldte "opråb" – fra den højere Pancke, hvori det blev meddelt, at der var indført "politimæssig undtagelsestilstand" i hele landet.

Danmark stod med andre ord nu både uden sine tre demokratiske institutioner: den lovgivende magt (regeringen og lands- og folketinget), den dømmende magt (lov- og retsvæsenet) og den udøvende magt (politiet).

Departementschefernes selvvalgte og mere eller mindre nødtvungne samarbejde med besættelsesmyndighederne ændrede ikke afgørende ved dette forhold. Der blev derfor frit spillerum for alle mulige slags ulovligheder og kriminalitet, som da også kom til at florere i den efterfølgende tid, og især sortbørshandlen tog til og der blev nu handlet åbenlyst i gaderne. Antallet af røverier og tyverier steg også. Et positivt træk i bybilledet var det dog, at den hidtil forbudte optræden af artister på byens gader og pladser snart blev almindelig igen. Tilbage var imidlertid de kommunale myndigheder, som allerede den 23. september fik den højere Panckes tilladelse til at oprette kommunale vagtværn, som trådte i funktion den 25. oktober, og som skulle sørge for at beskytte kommunale institutioner og interesser. Efter befrielsen kom vagtværnene den 24. maj 1945 under det tilbagevendte politis kommando, men ophævedes definitivt den 1. oktober 1947.

For resten var der en del politifolk, som det lykkedes at undgå arrestation, enten fordi de endnu ikke var mødt på arbejde, eller fordi de simpelthen undslap i forvirringen. Men disse betjente var naturligvis nødt til straks at gå under jorden, idet man kunne forvente, at tyskerne i løbet af dagen eller de følgende dage ville søge dem på deres bopæl. En af de politibetjente, der pligtopfyldende var så uheldige at være mødt på arbejdet om morgenen den famøse dag, den 19. september 1944, var min senere svigerfar, Paul Bennedbæk, født 1916. Han havde dengang sit arbejde på Politigården, og i mange år inden han fik bil, cyklede han til og fra sit arbejdssted. Det skete også denne uheldsvangre dag, hvorfor han også var blevet arresteret – eller interneret, som tyskerne foretrak at kalde den gemene handling det var, at fjerne et helt lands politikorps.

Det skal allerede her oplyses, at Paul Bennedbæk, som kom til at tilbringe ca. 8 måneder i den tyske kz-lejr Neuengamme, men dog sådan, at han sammen med et par af sine kolleger var udstationeret en del af tiden til en flyvemaskinefabrik i Wittenberg. Dette, sammen med de levnedsmiddelpakker, som Dansk Røde Kors blandt andet forsynede de internerede politifolk med, medvirkede formentlig til, at han og en del af hans kolleger overlevede kz-oopholdet og i slutningen af april 1945 kunne vende hjem med Grev Bernadottes De Hvide Busser. Dog ikke i første omgang til Danmark, fordi krigen endnu ikke var slut, og fordi kravet fra tysk side lød på, at de frigivne fanger skulle overføres til og interneres i et neutralt land, hvilket i dette tilfælde ville sige Sverige.

(Fortsættes i afsnit 59)